

molet». Uslovno rečeno i ovaj deo bi se mogao nazvati igrokazom, kao i igrokaz (prsten) u prethodnoj zbirci. Dok je tamo više lica, čiji se govor smenjuje, kao u pravom igrokazu, ovde su samo dva lica, Sebor i Utješiteljica čežnje. Umeće strukturiranja većih celina, pokazano i u prethodnoj zbirci, ovde je vrhunski artistički izvedeno. Osnovni postupak je preraspodela. Celina je prstenasto ili simetrično organizovana. Reči Sebora otvaraju i zatvaraju ovaj deo, organizacija stiha je različita, a postoji i neznačno leksičko odstupanje. Sledi celina je i na početku na kraju obeležena sa tri tačkice stavljene u zagradu (...), što je, kako se to jedan ruski formalista izrazio o Puškinovom postupku u Evgeniju Onjeginu, nulta vrednost stiha.

Različita je organizacija stiha: prva dva stiha su u drugom slučaju razbijena na četiri, u prvom slučaju imamo »nebeske ceste«, u dru-

gom »nebeski vid«, poslednji stih je u drugom slučaju razbijen i drugi deo je stavljen u usta Sebora. Sve to utiče na preraspodelu protoka energije stiha, jer se menja ritam. Ritam je dominantni konstruktivni faktor ove poezije. On se postiže ponavljanjem i variranjem. Čitav jedan niz nadglasavanja Sebora i utješiteljice čežnje jezičkom organizacijom staje jedan naspram drugog kao pozitiv i negativ (što se proteže od 54. do 61. strane), a završava se kodom (ključnim stihovima koji zatvaraju deo: »Sebor. (pitko) // Što je sunce medu svjetilima / to je pjesma medu pjesnicima / to je pjesnik medu vjesnicima / to je pjev medu kriješnicama«). U okviru ovog dela zbirke nalazi se još jedan izuzetan primer upotrebe iskustva vizuelne poezije u kombinaciji sa stepenastom strukturom poznatom i razrađenom u prethodnoj zbirci. U tri para nadglasavanja Utješiteljice čežnje i sebora, Utješiteljicine reči su u I slučaju: »Uznesi me da ti nosim sreću / sreću nošene od svjetla su-

tonjeg«; u II slučaju: »Uznesi me da ti bistrem tle / tlo bistro od svjetla sutornjeg«; u III slučaju: »Ponesi me da ti brstim dno / dno brsteće od svjetla sutornjeg«. Drugi stih je uvek na stranici ispisani kao »pattern« (šara) u obliku zatvaraće linije od reči. Jasan je postupak variranja, stepenasti postupak, koji se u ovom slučaju, umesto na plohi jedne stranice papira (kao u analiziranom slučaju iz prethodne zbirke), proteže u prostoru knjige, u pitanju su tri lista papira koji slede jedan za drugim. Pored Toga, zanimljivo je i to da su stihovi ispisani na istom mestu, na dnu stanicu, te bi se u idealnom slučaju u potpunosti preklopili, što bi usled variranja u leksici bilo nepotpuno naručavanje ta-utologije.

I još jedna karakteristika poezije ove vrste: svoj puni smisao ostvaruje kao celina, kao knjiga, u odnosima većih i manjih delova, u celini odnosa korpusa leksike, sintakse, u celini korpusa postupaka. ○○○

PESNIČKA RE/PREZENTACIJA '90.

Zoran Đerić

Fenomen savremenosti, a s njim i modernog (post-modernog) pesništva, trajan je i problematičan dotele da se nikad ne može do kraja sagledati, definisati, čak ni opisati sa preciznošću (objektivnošću), koju od nas zahteva književna kritika; subjektivnošću, koja nam se, neminovno, nameće kao naš izraz, potreba, stav ili učešće). Dakle, to je ne-prestani proces stvaranja, paralelan sa podjednako promenljivim, uslovno određenim sistemom vrednovanja, prepoznavanja i dešifrovanja stvaralačkih tokova, postupaka, pojave i dela. Pri tom se (u tome je **uslovnost**) ne pretende na konačnost ocene (estetske »osude«), nezahvalno je, nepopularno, nepreporučljivo (sa jednog interpretativnog stanovišta) izricati neprimere ili preuranjene kako »kazne«, tako ni »pomilovanja« za najnovije literarne, poetičke i neke individualne nastupe ili prestupe. Ne valja ih, upozorava nas Hugo Fridrih, ni usvajati niti odbacivati brzoplet. Savremenost, s njom i pesništvo, treba da bude »počašćeno spoznavanjem«.

A kakve su naše spoznaje ono što se piše, objavljuje i deklariše kao savremena poezija?

Sudeći po proredenosti književno-kritičkih tekstova, odsustvu samorefleksija, slabom interesu za pesničke programe »uživo« i na papiru (posredstvom časopisa, novina i knjiga) recepcija je oskudna, s njom i spoznaja pesništva; ono egzistira u prilično zatvorenom krugu: ne hermetičkom u konotativnom smislu, već, jednostavno, u okrilju samih pesnika i onih koji su na bilo koji način, posredno ili neposredno, na njih upućeni.

Tako malo se pisalo o prošlogodišnjoj pesničkoj produkciji; mnoge knjige prodru nezapaženo; sve je manje književne periodike; sve manje onih koji pišu o novim knjigama poezije i sve manje prostora za poeziju. Znači li to da se interes za pesništvo osetno smanjio?

Udeo poetskog u duhovnom, pa u životu uopšte, velik je, suštven, ma kako se, neupućenima, činio nebitan, jer je poezija dijagram unutrašnjih stanja i raspolaženja, nerv vremena, intelektualnih moći, najčvršća duhovna struktura koja, istovremeno, omogućava najveći protok energije i maksimum snage koji se crpe iz bogate tradicije, kompleksne, dinamične, sad već i tragične savremenosti, našeg učešća i saučešća u svemu tome.

nerazgovetne reči, tek započeta artikulacija, ukinuti mnogi komunikativni kodovi, zaturen smisao, dezinformacije, sirov jezički materijal. Sve je to, naravno, namerno izazvano. U nekim fazama poetički zahtev: konkretnistička, vizuelna, konceptualna, signalistička poezija. U svakom slučaju, rezultati jednog nekonvencionalnog, eksperimentalnog, stvaralačkog traganja, ne za rešenjem i smisalom, već za nečim drukčijim. Sve se problematizuje, sve je izazov. Nema velikih otkrića, ali ni u životu nema mnogo neponavljivosti, nezaboravnih trenutaka.

Tucićeva poezija izranja iz polja mogućnosti. Za jedno takođe delo, podvlači Šarl Moraze, najvažnije je ispitivanje mogućnosti, a autor mora biti spreman da preuzeme rizik. Raspon je velik, za mnoge ne-premostiva provalja: od kreativnosti do oveštalosti, od afirmacije do estetske diskvalifikacije... Primer ovog pesnika je i indikativan

i reprezentativan: svoje prve knjige je objavljivao u privatnim, malim i nezavisnim izdanjima; ostajući, najčešće, izvan antologija i konteksta savremene književnosti; za status značajnog pesnika preostaje mu još da se izbiri (put ka tome su nedavno objavljene sabrane pesme), itd. Uostalom, to je taj rizik na koji pesnik mora biti pripremljen kada se uključuje u tako razorne, do kraja neizvesne stvaralačke (i estetske) procese.

»Kada rastakanje i trošenje doveđe u pitanje smisao, pojavljuje se poetska vizija u svom totalitetu«, primećuje Čarls Singleton. »Struganje mašte«, knjiga u kojoj su sabrane sve Tucićeve pesme a koja se ove godine pojavila kod istog izdavača, u biblioteci koja predstavlja najznačajnije pesnike iz Vojvodine, svedoči o totalarnosti njegovih tekstualnih projekcija koje i posle dugogodišnje transformacije nude dovoljno jasnu i upečatljivu pesničku viziju.

Milovan Miković:

IZA NE,

»Osvit«, Subotica

Vujica Rešin Tucić:

SNEG VEJE, LJUBAV JE
VEĆNA,

»Dnevnik«, Novi Sad

»Detinjstvo«. I dvostruko je u pravu: imao sam prilike da se uverim kako deca radosno primaju ovе pesme na koje se odrasli »roguše«, kao i to da odbijaju književnost koja je njima namenjena, jer je lažna, neiskrena, kvazi-dečja. S druge strane, nerazumevanje kod onih kojima su ovi tekstovi primarno upućeni proističe iz same njihove prirode: to su radikalno-destruktivne strukture, ponekad

Vladavina fragmenata« (kako je nazovljena jedna Mikovićeva pesma) sintagma je koja govori o strukturi ovih pesama: polaze od citata, aludiraju već naslovima, zavode nas fusnotama; sastavljene su od isečaka iz različitih svetova — podjednako fiktivnih i realnih: mešaju se istorijske činjenice, pesničke istine, svedočanstva, dnevnici, pisma, kuvarske recepte sa izmišljotinama iz različitih vremena. Pesnik je legitimatan naslednik svega postojećeg, dostupnog uključivanju u pesništvo. On je tu da istinu učini fikcijom a fikciju istinitom. Šta je šta — teško je razlučiti, čak i kad smisao nije skriven u metafore, pokriven pepelom i zaboravom.

Miković je u dosluhu sa različitim misliocima: dragi su mu stari Grci, ali i modernisti, potom egzis-

tencijalisti i postmodernisti, kao i individualisti iz svih vremena, izvan škola i pravaca. Ipak, njegovu poeziju ne treba obeležavati kao refleksivnu: ona uočava probleme, ali ne problematizuje po svaku cenu, niti nudi nekakva praktična, tobožnja rešenja. Ne odričemo time pesmi smisao, pravo na istinu, sliku ili kritiku stvarnosti. Životna pravila, društvene norme i zakoni ostaju uglavnom izvan književnosti, koja primenjuje drukčiju gramatiku i semantiku; pesnički jezik je analogan realnosti na jedan mnogo slobodniji, proizvoljniji način, dakle od dočasnosti i stroge funkcionalnosti.

Poezija pred nama predstavlja pesnikov izbor iz rukopisa koji su nastajali za poslednjih pet godina. Ta činjenica nije narušila kompaktnost knjige, naprotiv — pažljivim odabirom i rasporedom pes-

ničke grade postignuta je čvrsta, homogena, poetički zaokružena celina kojom je ovaj subotički pesnik potvrdio svoju vezanost za stih kojim poput sonde meri dubine, inače nedostupne, mnogo bliže snu, mitologijama, kulturama i civilizacijama koje su nestale ili koje su tek naše duhovno naslede,

nego stvarnosti koja se ne previda i pred kojim se ne zatvaraju oči, pesnik je ne interpretira, ne identificuje se s njom, ali izvlači i iz nje pojedine »suptilnije istine« (M. Landman), pesničke doživljajle, izvesna poređenja, poetološke intencije i sadržaje.

na koji je, svojevremeno, ukazivao Jan Kot).

marne ekvivalentnosti jezika, bilo da su prenaglašene ili vrlo supitne, snaga su (ne samo predmet) ove poezije, energija koja sa različitim intenzitetom isijava iz ovih stihova i širi se (iz knjige u knjigu, iz pesme u pesmu) kao koncentrični krugovi (N. Ruve) od pesnika ka nama, koji čitamo, koji se nadnosimo nad ovim stranicama.

Uz jezičku, još jedna dimenzija je bitna i uočljiva: humorna. I ona se realizuje preko jezika. Despotov je pravi majstor sofisticiranog humora, tipičan postmoderni »zadvodnik«: poznaje i koristi sva sredstva da nas oraspoloži, da pomeri naš horizont očekivanja. Njegovi stihovi su kinetički, teže ritmu i rima, kao da žele da nas prikopćaju, da nas integrišu, u svakom slučaju prenose na nas svoj trip, koji može da postane i naša duhovna i duhovita stimulacija.

Novica Tadić:

*ULICA,
»Rad«, Beograd*

Uopus Novice Tadića već je desetak pesničkih knjiga, dva izdanja izabranih pesama; demonsko prisustvo, originalna metaforika zla, izopačena simbolika svega postojećeg; »insistiranje na negativnoj estetici (V. Pavković); odustvuo Boga, vere, idealu; »rastrojstvo čula« (Rembo); iracionalnost; strah i grčevite reakcije; nema nežnosti i ljubavi (one su potisnute, pritajene) ni u početnoj, pomalo folklornoj melodiji, ni u potonjim psalmično intomiranim pevanjima, niti u izrazito urbanoj dinamici njegovih najnovijih knjiga. Malo je vredine pod crnim, zlokobnim oblacima koji su se nadvili nad pesnički svet Novice Tadića, ali već dugo je očigledno da je taj svet njegov i neponovljiv, stvaran i fantastičan, podjednako, a da je on autentična, po mnogo čemu izuzetna, pojava u novoj srpskoj poeziji.

kratkom pregledu nema ni prostora ni namere za jedan takav poduhvat. Skiciraćemo, znači tek ovlaš i u najkraćim crtama, knjigu »Ulica«, još jedan demonski spev, još jedan prilog Tadićevom jedinstvenom poetičkom konceptu.

Nova, nazovimo je, uslovno, gradска поезија Novice Tadića све мање је илузија а све више симулација стварности коју песник затиче на градским трговима и улицама, двориштима и сметлиштима. То је, истовремено, и његова фикција тих истих реалитета, његове ноћне море и свакодневне халуцинације. »Стварност, слике, фикције, све постаје дигитално и ми се суочавамо с новим poretkom vizuelnog« (Mark Gi-jom).

Doprinos ovog pesnika i u prošloj godini je bio velik (i u kvantitativnom i kvalitativnom smislu); objavio je, ako se ne varam, tri pesničke knjige. Njegove knjige imaju dobru književno-kritičku recepciju, tako da se može reći da je jedan od retkih savremenih pesnika koji je temeljno pročitan, sagešan u celini, u aktuelnosti trenutka, upravo u naponu stvaralačke snage.

Iako sve njegove knjige treba sagledati i tumačiti kao jednu, u totalitetu (kako predlaže Jasmina Lukić), a sve njegove pesme čitati kao jednu »demonsku (anti)poe-mu« (po predlogu Mihajla Patnića) jer prevazilaze pojedinačna značenja a punu vrednost dostižu u polifoničnom zbiru; u ovom

Milovan Marčetić:

BEZ IMENA, BEZ LICA, BIGZ

Treća knjiga Milovana Marčetića, jednog od najistaknutijih mladih srpskih pesnika, već je potvrdila poetske vrednosti i supstancijalitet: ponela je nagradu »Milan Rakić« i više afirmativnih, visprenih kritičkih recenzija. To je knjiga različite stihovne organizacije: od rimovanih distilja, preko pesama u prozi, nalik na dnevničke zabeleške, do dužih asocijativnih nizova. Primer stilske i poetičke opuštenosti, prepustanja samom lirskom »sadržaju« da pronade formu koja mu najviše odgovara. Tako dolazi do koincidencija (namernih ili izazvanih, spontanih ili slučajnih — za receptora to je manje važno) koje funkcionišu poetski uverljivo, ponekad fascinантно, sasvim adekvatno svetu (slikama) koji nam po-

U carstvu imaginarnog (za koje je naša percepcija uvek otvorena) slobodno se dodiruju i prožimaju realnost i fikciju, san i java, strah i nada, igra naspram strogih »životnih« pravila. Proces iščeščavanja stvarnosti, koji je zahvatio ova pesništvo, evidentan od prve knjige, doveo je Marčetića u vezu sa nadrealističkom poetikom (oneobičavanje, crni humor, paradoksalnost, parodičnost, i slično) koja je malo prigušila njegov, čini se autentičniji, senzibilitet današnjice – sav od heterogenih osećanja, prilično nostalgičnih. Poslednjom knjigom, »Bez imena, bez lica« Marčetić se osloboda tog nadrealističkog »kompleksa« i daje oduševljenju svojoj maštvitosti, svom raspoloženju koje je do srži postmodernog.

Tekstovima koji (već sam napomenuo) izgledaju kao da su izstrgnuti iz pesnikovog dnevnika, objavljuje se privatnost, stiče se individualna autonomija (Žil Lipovecki). Ona, naravno, nije banalna, ni transparentna ni informativna, već implicitna, semantički bogata. S druge strane, onirički svet, takođe prisutan, omogućava lebdenje između krajnosti, izmicanje stvarnosti, izbegavanje datosti, svih normi, ali i kazni zbog njihovo-

vog kršenja. Lirska subjekt se oslobođava tako što analizira svoja osećanja, započinjanja, slike iz svojih snova; postaje svestan svoga Ja, ali i svoga Nad-Ja, koliko i nesvesnog, dugo skrivanog i potiskivanog sadržaja. Suočavajući se sa svojim željama i potrebama, preuzimamo vodenje uloga koje su nam namenjene. Na putu do realizacije, do zadovoljenja, nema straha od autoriteta, nema osećaja krivice, manje vrednosti, nesamostalnosti i drugih ograničenja. Ličnost postiže potpunu emancipaciju.

Još neka postmodernistička obeležja odlikuju ovu poeziju: spontanost, lakoća pevanja i »tečnost« izražavanja. To je riskantna pesnička ivnesticija, može biti olakšana i površno prihvaćena; Marčetićev slučaj je oslobođen takve bojažni: kompetencija je zagarantovana, s njom i čitalačka kompenzacija. Marčetić je pesnik i sa imenom i sa licem koje se prepoznaje u koje se ima poverenja.

*Dorđe Kuburuć:
POEMA O
PRAZNOM
PROSTORU,
»Osvit«, Subotica*

Najmladi u ovom izboru od sedam pesnika, Đorđe Kuburić, ima dovoljno godina (33) da oseti »unutrašnju pustotu«, jedan metafizički trenutak pevanja o ništavilu, nagovestajući apokaliptičkog svršetka koji sada čitamo i osećamo kao stvarnu pretntu, »moć negativnog« koja je, zaista, naprimala ogromne razmere.

ista, poprimila ogromne razmire.

Kada se pojavila »Poema o praznom prostoru«, sredinom prošle godine, opsednutost prazninom i slutnja razaranja, bila je

Vojislav Despotov: VESELI PAKAO EVROPOEZIJE, UKCG

Udruženje književnika Crne Gore prošle godine je objavilo čak dvadeset naslova. Jedan od njih (najeočitniji, oksimoronski) okuplja najnovije pesničke adute (i veđute) Vojislava Despotova, pesnika iz Vojvodine koji na ovaj način uspešno gostuje na »tudem« terenu. »Veseli pakao Evropoezije« je još jedna pesnička pobeda, bod savremenoj srpskoj poeziji i plasman ovog pesnika ka vrhu, među najznačajnije, najautentičnije autore devedesetih.

samo utopija, pesnički projekat kome nije pridavan dovoljno pažnje. Valjanost ovim stihovima nije bila osporena, niti im je danas, zbog aktuelnosti, ona prikrpljena, oni su bili i ostali poetički čisti, sušastveni: funkcionišu podjednako, kako tada, pre desetak meseci, tako i sada, bez obzira koliko se u njih »veruje«, koliko čitalac, odnosno kritika u njih investira. A ni jedni, ni drugi ne ulazu previše. Barem ne onoliko koliko ovaj stvaralac i njegova »poema« zaslužuju. Priznajem da nisam lišen izvesne naklonosti, ali ona je zasnovana na poetičkim determinantama (koje podrazumevaju i vrednost teksta) koje prevazilaze generacijsku bliskost, odsustvo distance i neka druga više temporalnu i emotivna a manje vrednosna merila.

Dorde Kuburić je ovom knjigom napravio iskorak napred. To je dovoljno, po Lipoveckom, za jačanje personalizacije pojedinca osudjenog na narcistički self-service i

ravnodušnost koja je, između osalog, odlika našeg vremena. Prebil rekao **mana**, jer sa jednog kreativnog stanovišta apatična je nepoželjna, krajnje neproductivna. Izbegavajući depresiju, prekidajući čitav lanac uzročno-posledičnih veza i sklonosti, lirski subjekt se povlači u nekakav transcedentalni prostor. Tu ima mesta za sve: stvarno i nestvarno, logično i absurdno, život i smrt. Ne priznaje se patetika, pesimizam. Postoje metafore Haos, Kosmosa, labyrinata i beskraja, simbol noći i zlane negre se njihova realnost, ali je potencirana jedna drugaćija dimenzija: himerični fantazam i imaginacija kao »integrirana inteli-gencija« (Elinor Vilner).

Nije slučajno Kuburić uzeo za moto misao Teodora V. Adorna: »Nečovečnost umetnosti mora, radi same čovečnosti, da nadjača nečovečnost sveta«. Zaista je tako: umetnost jeste uočavanje, kritika i ispravljanje nesavršenosti sveta, emotivna i estetska dezinfekcija svega postojećeg. □□□

Ivan Negrišorac:

TOPLO, HLADNO,

»Prosveta«, Beograd

ABRAKADABRA,

»Matica srpska«, Novi Sad

Poezija Ivana Negrišoraca je kao testo koje kulja iz posude, pa ga je teško zaustaviti u kalupu, jednom obliku. To je fluidna masa reči, slogova i slovnih znakova, »žudeća energija« (Žan Starobinski) koja ne obecava hermeneutički uspeh, jer je, u procesu koji nije konačan, a pesme su tek prividno, zatećeno stanje, svaka interpretacija uslovna; kratkotrajna određenost delimično ohlađenih (i zaustavljenih) preobražaja i transformacija od jedne do neke druge, sledeće ili očekivane artikulisane forme. Posebna konfiguracija Negrišorčevih pesničkih tekstova, do sada semeštenih u pet knjiga, oduvek je iziskivala čitalačko strpljenje (da ne kažem napor) a tumače pozivala na dodatna objašnjenja, »isuviše polivalentna da bi zaista bila prikladna« (posumnjajmo skupa sa Starobinskim). I pored toga, ovaj pesnik se izborio za dostojanstven tretman u književnoj kritici i povlašćeno mesto u kontekstu savremene, narocito mlade srpske poezije (uz Novicu Tadića, Milovana Marčetića i Nebojuš Vasovića). Tu poziciju je podvikla (i učvrstila) i nagrada Društva književnika Vojvodine za knjigu godine, odnosno za knjigu pesama »Abra Kadabra« koja se, kao peta, pojavila istovremeno sa knjigom »Toplo, hladno«, u godini 1990. koja je, nema sumnje, bila vrlo uspešna po ovog pesnika.

Knjige koje su pred nama (baš kao što su to ranije činile zbirke »Rakljar. Želudac« i »Zemljopis«) nude nam jezičko obilje, svojevrstan »verbalni mimesis« (Ž. Pule). Jezik je neodoljiv izazov, »udes naše poezije«, kako je to verovao Zoran Mišić, dodajući da je jezik, is-

praćenje unutrašnjih artikulacija koje nam se malo po malo otvaraaju i osvajaju nas svojom kreativnošću, svojom »estetičkom senzitivnošću« (Kerol C. Prat).

»Abra Kadabra« nastavlja Negrišorčevu jezičku akciju, ovog puta bez neverbalnih sredstava. Time su reči same zadobile stvarnu moć rekreacije, kako je to prime-tio, na jednom drugom primeru razume se, Žorž Pule. I Negrišor-

vi stihovi postali su neka vrsta »materijalnog entiteta«, poseduju opipljivost (kakvoću) i trodimenzijalnost kojoj više nije neophodna verbalna poštapanica. Postali su jezički suvereni, suputno ispredena, ali čvrsta, pouzdana mreža verbalnih konotacija.

Zavisnost od jezika, čini se, supstancialna je za ovog pesnika i sasvim dovoljna za njegovu egzistenciju.

ULOGA SLIKE

Draginja Urošević

Već u skladu sa naslovom, nova knjiga poezije Zlatka Krasnog »Stazama zmajskog jezika« ispevana je u znaku dva motivska kruga, jedan je egzistencija gradskog čoveka a drugi je usud jezika. Život urbanog čoveka, prevashodno intelektualca, gleda na tesne horizonte i, mada mu nije oduzet zaokružen svet i punoča doživljaja, on ne poseže za ponornim, noćnim i strasnim. On je pristalica, mislimo na tog čoveka, dnevognog i samerljivog, skladnog i sagledivog. Egzistencijalna situacija je šira od lične, ona podrazumeva kolektivno iskustvo koje se transponuje u tekst. Intelektualni stav je suština sudbine, esencija egzistencije. Pesma je, u konačnom ishodu, svet dogledan intelektualnim okom, satkan od civilizacijske prede. Oko se često zaustavlja u podneblju jezika, u njegovim pejzažima traži aromu bivstva. Nije slučajno da se kodirani pojam »jezik« često javlja u pesničkom tekstu. U pesmama nije izgovorenja poetika, ona nije motivski uobrćena ali se posle čitanja knjige može sagledati. Jezik ne samo da je često shvaćen kao suština pesništva već on određuje život i daje muduhovni smisao.

Na prvi pogled, može izgledati da postoji motivska suženost u poeziji Zlatka Krasnog, a to je zato što se istorodno iskustvo proteže kroz celu knjigu. To bismo iskustvo imenovali pre kao intelektualno nego kao duhovno. Razlog za ovo razlikovanje nalazimo u tome što se ono ne temelji na spiritualnim vidovima bivstva već na elementima znanja i kulture koji tvore zatvoren model sveta. Unutar tog modela objektivno nadrasta subjektivno uprkos tome što je napor pevanja ličan. Pesma je složena iz odsečaka sveta videnog čulom čoveka koji je zaposeo kultu i često saopštenu kodiranim jezikom. Ovdje je, po našem mišljenju, svet koliko odživljen toliko i dogoden.

U poetici Zlatka Krasnog pesnička slika igra važnu ulogu. Simbol je redak, redi od teoriji kulture kodiranog pojma. Proces simbolizacije je u tekstu manje prisutan od procesa imenovanja. Poetsko tkivo, u konačnom ishodu, mreže je izvornih i transponovanih značenja. Umetničko transponovanje ovaj autor ne shvata kao proces vizuelizacije cele pesme već kao vizuelizaciju delova i delića stvarnosti i intelektualne spoznaje.

Zlatko Krasni »Stazama zmajskog jezika«, »Prosveta« 1991.

Draginja Urošević



Polja

časopis za kulturu,
umetnost i društvena
pitanja, novi sad,
katolička porta 5,
telefon (021) 28-765

uređuju: ljubiša despotović, silvija dražić, zoran derić, petru krdu, alpar lošonc, miroslav radojković i saša radonjić * glavni i odgovorni urednik: franja petrinović * tehnički i likovni urednik: cvetan dimovski * sekretar redakcije: ljiljana jokić * članovi izdavačkog saveta: bosiljka bojanović (predsednik), tanja durić, biljana cvetković, rada čupić, dušan radak, dušan mihailović, dušan patić, danica grubač, simon grabovac (delegati šire društvene zajednice), radmila gikić, radmila cvijanović-lotina, vladimir kopić, franja petrinović i ćedimir keco (delegati izdavača) * izdaje nišp »dnevnik« uds, novi sad, bulevar 23. oktobra 31 * direktor nišp »dnevnik« uds: miodrag karadžić osnivač: pokrajinska konferencija saveza socijalističke omladine vojvodine * časopis finansira pokrajinski fond kulture * rukopise slati na adresu: redakcija »polja«, novi sad, poštanski fah 220 * žiro račun: 65700-603-6324 nišp »dnevnik« uds, sa naznakom za »polja« (godišnja pretplata 400 dinara, za inostranstvo dvostruko) * na osnovu mišljenja pokrajinskog sekretarijata za nauku i kulturu broj 413-152/73, časopis je oslobođen poreza na promet proizvoda i usluga * tiraž 2.000 primeraka